

**HOF VAN CASSATIE,
19 MEI 1993**

Gelet op het bestreden arrest, op 3 december 1992 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel, kamer van inbeschuldigingstelling;

Over het middel: schending van de artikelen 1 en 3 van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden,

doordat het bestreden arrest beslist dat er geen grond bestaat tot vervolging en de eisers in de kosten van de rechtspleging veroordeelt op de volgende gronden:

“de aanzetting tot discriminatie, rassenscheiding, haat of geweld, in de zin van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, is strafbaar, wanneer de daders hiermee openlijk hun wil te kennen geven een publiek of persoon aan te zetten tot bepaalde daden van racisme of xenofobie. Deze uitlegging van de wettekst wordt bevestigd door de uitdrukkelijke vermelding “*in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek*”, dat zelf verwijst naar artikel 443 van het Strafwetboek volgens hetwelk het daarin omschreven misdrijf slechts bestaat, wanneer er een bepaald feit is dat zijn eer kan krenken en niet een gedraging van algemene aard die dit kenmerk niet vertoont;

zoals uit de geïncrimineerde pamfletten blijkt, willen de verdachten oproepen tot gedragingen van algemene aard zoals “weerstand”, “invasie”, beroep op bewustwording, vereenzelviging van de inwijking met sommige grote maatschappelijke plagen, maar geenszins tot concrete, bepaalde of bepaalbare daden, als vereist bij de wet van 30 juli 1981, te dezen artikel 1;

bijgevolg kan het enkele “*voornemen van de verdachten om rassendiscriminatie te bedrijven*”, zoals in de bestreden beschikking te lezen staat, of zelfs het voornemen om de overige vormen van racisme of xenofobie te bedrijven, die worden opgesomd in artikel 1 van de wet, niet worden aangemerkt als misdrijven in de zin van de beschouwde telastleggingen;

het in de bestreden beschikking ten laste gelegde gedrag blijft de facto beperkt tot de uiting van een mening;

de uiting van een mening in de hierboven omschreven voorwaarden is, hoe verderfelijk ook, en hoezeer zij ook afbreuk doet aan de waardigheid en de eerbied waarop ieder menselijk wezen recht heeft, alleen dan een misdrijf, wanneer de bij de wet aan de vrijheid van meningsuiting gestelde grenzen zijn overschreden;

het hof, kamer van inbeschuldigingstelling, is, bij ontstentenis van wettelijke vereisten, van oordeel dat de beperkingen, die de Grondwet en de wet aan de vrijheid van meningsuiting hebben gesteld, te dezen niet zijn overschreden;

er dient aan te worden herinnerd dat de strafwet, per definitie, op een beperkende wijze moet worden uitgelegd; hetzelfde geldt voor de huidige wet van 30 juli 1981, die trouwens in de aanhef verwijst naar “bepaalde” daden van racisme of xenofobie;

de rechter moet de teksten dus met omzichtigheid interpreteren;

benevens het feit dat aan de tekst van de strafwet te dezen een beperkende uitlegging moet worden gegeven, raken de ten laste gelegde feiten het beginsel van de vrije meningsuiting, één van de

voornaamste grondwettelijke vrijheden, die bovendien wordt gewaarborgd door de Grondwet en het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden; artikel 3 straft degene die deelneemt of meewerkt aan verenigingen die openlijk en herhaaldelijk verkondigen of bedrijven: de telastlegging heeft het te dezen over de “Parti des Forces Nouvelles”; artikel 3 moet worden onderzocht in samenhang met de artikelen 1 en 2 waarvan het de voorzetting is;

de bestanddelen en wezenlijke vereisten van de in die bepalingen genoemde misdrijven zijn bijgevolg dezelfde als die welke in de telastleggingen 1 en 2 zijn vereist voor de aan de betrokken vereniging ten laste gelegde daden van racisme of xenofobie;

de voorwaarden voor het bestaan van het misdrijf zijn niet vervuld; die feiten kunnen onder die voorwaarden onmogelijk ten last worden gelegd aan de “Parti des Forces Nouvelles”. Het opzet alleen is niet voldoende voor het bestaan van een misdrijf; de feiten van de zaak zijn bijgevolg geen misdaad, wanbedrijf of overtreding”;

terwijl de artikelen 1 en 3 van de wet van 30 juli 1981 niet de openlijke wil vereisen om een publiek of individu aan te zetten tot bepaalde daden van racisme of xenofobie of tot concrete, bepaalde of bepaalde daden;

artikel 444 van het Strafwetboek alleen maar de voorwaarden inzake openbaarheid opsomt die van bepaalde feiten misdrijven maakt;

het niet enkel gaat om de kwaadwillige tenlastelegging aan een persoon van een bepaald feit, dat zijn eer kan krenken of hem aan de openbare verachting kan blootstellen, dat eventueel het misdrijf laster of eerroof oplevert (artikel 443 van het Strafwetboek), maar ook om belediging (artikel 448 van het Strafwetboek);

de omstandigheid dat de belediging niet bestaat in de tenlastelegging van een bepaald feit precies één van de voornaamste punten van onderscheid is tussen laster en eerroof enerzijds, belediging anderzijds;

de parlementaire voorbereiding van de wet van 30 juli 1981 en het Internationale Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgemaakt te New York op 7 maart 1966, dat, ofschoon het geen directe werking heeft in België, de wetgever heeft geïnspireerd, niet de interpretatie wettigen die het bestreden arrest aan de artikelen 1 en 3 van genoemde wet gegeven heeft;

de wet onder meer de aanzetting tot haat strafbaar stelt; de haat geen bepaalde of concrete daad maar een gevoel is;

artikel 14 van de Grondwet tenslotte de wetgever uitdrukkelijk het recht toekent om de misdrijven te bestraffen die ter gelegenheid van het gebruik maken van de vrije meningsuiting en de erediens ten waarvan het gewag maakt, worden gepleegd;

het noodzakelijke evenwicht tussen de vrijheid om in alle aangelegenheden zijn mening te uiten en de bestraffing van bepaalde daden van racisme of xenofobie is vastgelegd in de wet van 1981;

de overweging volgens welke “*het in de bestreden beschikking ten laste gelegde gedrag de facto beperkt blijft tot de uiting van een mening*” niet volstaat om het bestreden arrest naar recht te verantwoorden;

de uiting van een mening immers een misdrijf kan opleveren, onder meer wanneer de geuite mening bestaat in aanzetting tot discriminatie, haat of geweld;

de kamer van inbeschuldigingstelling bijgevolg, door te beslissen dat er op de door de middelen overgenomen gronden geen reden bestond tot vervolging, de artikel 1 en 3 van de wet van 30 juli 1981 heeft geschonden;

Overwegende dat het arrest beslist dat er geen grond bestaat tot vervolging van de verweerders die verdacht worden van overtreding van de artikelen 1, §§ 2 en 3, van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, op grond dat het in de wet bedoelde gedrag *“strafbaar is, wanneer de daders hiermee openlijk hun wil te kennen geven om een publiek of een persoon aan te zetten tot bepaalde daden van racisme of xenofobie”, en dat het gedrag van de verweerders “(het publiek) aanzet tot gedragingen van algemene aard (...) en geenzins tot concrete, bepaalde of bepaalbare daden”;*

Dat het arrest aldus aan de wet een voorwaarde toevoegt die zij niet bevat, en de beslissing niet naar recht verantwoordt;

Dat het middel gegrond is;

OM DIE REDENEN,

vernietigt het bestreden arrest;

beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest;

laat de kosten ten laste van de Belgische staat;

verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Bergen, kamer van inbeschuldigingstelling.